

ADHD en ASS zijn geen nieuwe ziektes

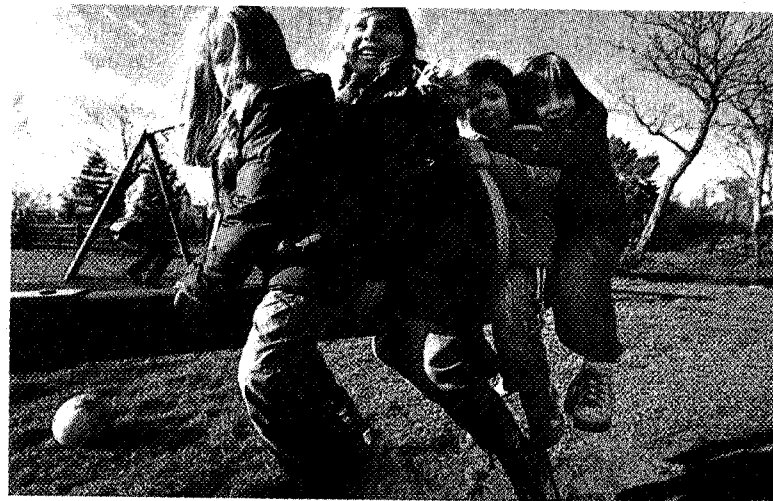
Sommige ziektes komen nu vaker voor dan vroeger: diabetes net zozeer als ADHD. Dat is geen reden ze niet te behandelen.

Marleen Barth en Rutger Jan van der Gaag
Voorzitter GGZ Nederland resp. voorzitter Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie, hoogleraar kind- en jeugdpsychiatrie

In de media en in de Tweede Kamer worden dezer dagen nogal wat vragen gesteld rondom de groei van het aantal diagnoses van ontwikkelingsstoornissen, zoals ADHD en Autisme Spectrum Stoornissen (ASS). Een modedegri? Een onstuitbare epidemie? Een verzinsel van de farmaceutische industrie om medicijnen te kunnen verkopen?

Absoluut niet. ADHD en ASS zijn zeker geen nieuwe diagnoses; ADHD werd voor het eerst vastgesteld in 1902. Maar het is onmiskenbaar dat beide diagnoses vaker dan dertig jaar geleden gesteld worden. Een belangrijke verklaring daarvoor is de sterk toegenomen kennis over deze stoornissen. Zij worden niet alleen bij kinderen, maar ook bij volwassenen veel beter onderkend. Want om maar eens een mythe door te prikken: ADHD gaat niet vanzelf over als je achttien wordt. Ook volwassenen lijden aan (vaak onbehandelde) ADHD.

Kinderen en volwassenen met mildere vormen van ADHD en ASS hebben nu meer last van hun ziekte. De hoge eisen die aan mensen worden gesteld door het razende tempo van het moderne leven, de enorme toename van prikkels en afname van structuur en voorspelbaarheid, maken dat mensen die vroeger op school en in een vastomlijnde werkring goed mee konden komen, nu buiten de boot vallen. Dit is op scholen nog het meest opvallend: tegenwoordig moeten kleuters al in staat

ADHD en ASS komen zowel bij kinderen als volwassenen voor. FOTO AN

zijn om zich in een overladen omgeving te concentreren op taken die zij bij voorkeur in groepjes moeten uitvoeren. Een onmogelijke opgave voor kinderen met al een lichte vorm van ADHD en/of ASS.

ADHD en ASS bij kinderen is, om een tweede mythe door te prikken, niet het gevolg van ouders die niet kunnen opvoeden. Onze samenleving biedt nu eenmaal een minder gezonde omgeving. In die zin zijn ADHD en ASS wel degelijk ziektes van deze tijd: maatschappelijke ontwikkelingen maken dat individuen die hier een kwetsbaarheid voor hebben, eerder tegen hun beperkingen aanlopen. Te veel diagnoses? Overbodige medicalisering? Integendeel: door de diagnose snel en trefzeker te stellen, kan men kinderen, pubers en volwassenen en hun omgeving veel beter helpen, zodat zij niet gezien worden als onwillige lastpakken.

Veel ziektes zijn een weerspiegeling van hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen: hart- en vaatziekten, ouderdomsdiabetes, huidkanker. Toch verdenkt niemand cardiologen, dermatologen of internisten van overbodige medicalisering, om het te snel voorschrijven van medicijnen. Ook deze ziektes komen nu veel vaker voor door ongezonde leefomstandigheden en -gewoontes. Om hier iets aan te doen, wordt veel voorlichting gegeven over het belang van een gezonde leefstijl. Hoog tijd dat we meer werk maken van het voorkomen dat ook mensen met ADHD en ASS onnodig zieker worden. Mensen met ADHD of ASS kunnen meestal prima functioneren door een combinatie van goede voorlichting, gedragstherapie en eventueel medicijnen. Hun die zorg onthouden vanwege mythes en vooroordelen is kortzichtig én onmenselijk.